

Buhály Attila

(Nyíregyházi Főiskola, Tanárképző Intézet, főiskolai docens):

„Amikor Haldi nekem a királyságot odaadta...” Az isten és a király Urartuban

Az urartui vallási gyakorlat, legalábbis ahogy az az epigráfiai anyagból élénk tárul, rendkívül egyoldalú. Bár a különböző feliratokban előfordulnak egyéb istenségek is, mégis, az urartui főisten, Haldi szerepe olyannyira felül van reprezentálva, hogy – kis túlzással – már-már monoteisztikus színezetűnek tűnik. Haldi ráadásul az egész ókori keleti oikumenét tekintve Urartun kívül nem játszik komolyabb szerepet, és ez is kidomborítja „nemzeti” jellegét. A kép azonban természetesen csalóka, hiszen az epigráfiai anyagban leginkább uralkodók által meghatározott cselekedetokről esik szó, így Haldi inkább tekinthető valamilyen dinasztikus istennek; olyan istennek viszont, akinek „felemelkedése” ezáltal szorosan összekapcsolódik az urartui uralkodóház (I. Sarduri és utódai) hatalmának növekedésével. Az előadás célja annak a bemutatása, hogy milyen kapcsolat rajzolódik ki az isten és az uralkodó személye, hatalma között.